

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četrstopenjske pet-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani, 8. maja.

—r.— Justičnega ministra najnovejši jezikovni ukaz napravil je mnogo hrupa, ter prav zelo razdražil živce našim Nemcem. Najostudnejša je pri tem okoliščina, da se ti nemški politični fantiči, ker se ministrovemu ukazu najmanjša neliberalna pegica očitati ne more, zaganjajo v slovenski jezik ter trdijo, da ta jezik ni sposoben za rabo pred sodnimi. No, pa to ni nič novega! Naši ustavovni mladeniči in plešoglavci se pri vsakej priliki, kadar jih je politična modrost privedla do politične klofute, in kadar nimajo nikakega argumenta, s katerim bi se na videz pobijati dale pravične naše narodne zahteve, vržejo po našem jeziku ter sodijo o njem, kakor bi ga do zadnje korenike poznali, kakor bi bili spisali že na stotine slovenskih jezikoslovnih knjig! Kdor pa ve, da ti kričači slovenščine niti toliko učeni niso, kakor njihove krščenice in kuharice, ne more se prečuditi nad njihovo aroganco, s katero odrekajo našemu jeziku vsako prihodnost, ne da bi bili zmožni, najkrajši slovenski stavek pravilno izgovoriti ali zapisati. Ali to je ravno dokaz, da se ne bojujemo s pravimi Nemci, ki so vestni in objektivni. Bojujemo se s četo slovenskih renegatov, ki pod nemškim ukradenim perjem skrivajo sprideno slovensko meso in ki se od nemške kulture sedaj redé, kakor tiste slabe rastline, katere se rede s sokom družih rastlin, in o katerih človek ne vé, čemu da so ustvarjene!

Slovenski jezik ima svojo prihodnost, in bode brez dvombe leto za letom napredoval, in le v čast mu služi, če ga sovražijo tako nečisti elementi. In ako ga bodo pri miru pustili, da se bode mogel upeljati tudi v sodnijsko prakso, potem se bode v malo letih pokazalo, da je za sodnijsko rabo isto tako zmožen kot nemški.

Vender si pa ne smemo prikrivati, da najnovejši jezikovni ukaz zadostuje komaj najpohlevnejšim

zahtevam. Resnica je, da je s tem ukazom upeljan velik napredek, in sicer ta napredek, da slovenskih vlog sodnije ne bodo več smele zavoljo ničnosti odbijati, in da se ne bodo več mogle pridobljene pravice zavoljo jedne slovenske vloge streti, kakor se stare leščniki mej kleščami. Pregarjanje je odpravljeno, ali s tem pa še ni upeljana svoboda slovenskega uradovanja! Ravno to nas je napotilo, da spregovorimo še jedenkrat o Pražakovem ukazu. Minister je izrekel, da morajo sodnije slovenske „vloge“ sprejemati, in sedaj je sodnijam na voljo dano, raztolmačiti si omenjeni izraz.

Ker so pa naše sodnije take, kakor so, potem niti jednega trenutka ne dvomimo, da bodo gospodje sodniki pod „vlogo“ samo tiste s'ubsumirali, ki se pri tako zvanem vložnem zapisniku vlagajo, ki so se torej zunaj sodnije spisale, ter lepo mundirane in kolekovane pri nesle v urad! Izključeni bodo vsi zapisniki, vse obravnave, in kdor je tožbo vložil v slovenskem jeziku, moral bode potem pri obravnavi hoté ali ne hoté nemško govoriti! Do sedaj anulirale so se cele pravde zavoljo ponižnega slovenskega spiseka, če je po naključbi zašel mej akt; odsle pa se bodo, kakor mi visoko nadsodnijo v Gradci poznamo, z znanimi argumenti anulirale pravde, če se bode po naključbi staknil v njih kak slovenski protokolček! Kmalu bomo zopet doživeli časov, da bode slovenski jezik zopet uzrok ničnosti, in sicer v protokolih, če tudi ne več v tožbah in družih spisih, ki se spišejo zunaj sodnije!

S tem, da je justično ministerstvo izdalo zadnji svoj ukaz, pripoznalo je, da obstaja potreba, da se uredé jezikovne razmere pri naših sodnijskih uradih. To vprašanje se mora rešiti, ker smo ravno v zadnjem času videli, da se je

vsled nerešenega tega vprašanja prav močno omajala pravna varnost v slovenskih pokrajinah! Če se zavoljo slovenskega spisa čez mnogo let in uže v teku eksekucije smejo vzdigniti vse pridobljene zastavne pravice, in če se čez mnogo let sme slovenska tožba stranki z dostavkom povrniti, da je vse nič, kar si je vsled te tožbe priborila, in da naj se prične iz nova za svojo pravico pehati, potem se pri nas ne bomo mogli več zanašati niti na sodnijske rubežni niti na javno knjigo, potem nastati mora pravni kaos, ki si ga niti v svojih mislih opisati ne upamo! Vprašanje je nujno ter seza v vitalne interese naroda, ki je odkazan, da si išče svojo pravico pred sodnijami! Tako vprašanje ne sme se rešiti polovičarsko, in polovičarsko je rešeno toliko časa, dokler se ne izgovori načelo, da imajo sodnije sprejemati vsakovrstne slovenske vloge v kazenskem in civilnem obravnavanju, in da imajo stranke prosto voljo, pri vsakej obravnavi posluževati se slovenskega jezika ter dotične zapisnike spisavati v ravno istem jeziku. Ta zahteva je pravična in naravna! Ali o tem govoriti hočemo v jednej prihodnjih številki!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. maja.

Dne 3. t. m. imel je **državnega zbora** odsek za posvetovanje o kongruji (plača duhovnikov) sejo in poslanec Obratschaj stavi vladni nasproti predlog, naj bi se plača ne premerila po krajih, ampak po službenem času, in sicer tako, da bi oni, ki dalje kot duhovnik službuje, tudi dobil večjo plačo in sicer za Kranjsko, Krško, Štajersko, Tirolsko, Predarelsko, Istro, Trst, Goriško, Gradiško in Bukovino: župnik prvega reda 800 gld., drugega reda 700 gld., tretjega reda 600 gld., pomožni duhovnik prvega reda 350 gld., drugega reda 300 gld. V glavnih mestih pa, kjer je živž poseben drag, naj bi se dajale doklade do 300 gld.

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Druga knjiga.

XII.

(Dalje.)

Paklin je bil v velikej zadregi. Nekatere kratuže pogledal ga je novoobriti Sipjagin od zgorej doli, potem vzel je iz žepa sreberni etui za smodke in ponudil — da, res je, ponudil je Paklinu smodko, ki jo je držal z drugim in tretjim prstom desne svoje roke, ki je bila oblečena v rumeno angleško rokavico.

„Jaz ne pušim,“ ščebetel je Paklin.

„Ah!“ odgovoril je Sipjagin in si sam izvrstno regalijo zapalil. „Reči vam moram, čislani gospod Paklin,“ začel je zopet nenavadno ljubeznivo gospod Sipjagin ter fine oblake dima iz ust spuščal. „da sem vam... prav... prav... hvaležen... Včeraj... bil sem... morda... prestrog... to ni... moj značaj.“ (Sipjagin govoril je nalašč

v takih stavih.) Bodite... preverjeni... da je res tako... Ali... gospod Paklin... pomislite si moj položaj... najedenkrat... kompromitira brat moje žene sebe samega in mene! Ah?... gospod Paklin! — Mislite li, da to ni — nič?“

„Jaz tega nikakor ne mislim, eksclenca.“

„Ali ne veste, kje in zakaj so ga zaprli?“

„Čul sem v T... skem okraji.“

„A od koga ste to čuli?“

„Od... nekega človeka.“

„Vem, da ne od ptiča... Ali od katerega človeka?“

„Od... nekega uradnika gubernatorjevega.“

„Kako so zove?“

„Uradnik?“

„Da.“

„Zove se... zove se Uljaševič; izvrsten uradnik, eksclenca. — Brž ko sem to doznal, hitel sem k vam.“

„Da, da! — Jaz se vam še jedenkrat zahvaljujem. Ali kako nespametno je ono bilo, silno nespametno je ono bilo. A? Gospod Paklin? A?“

„Silno nespametno!“ vzkliknil je Paklin in se od straha stresel in potil. „To je dokaz, da ruskega

kmeta ni najmenj poznal nij. Gospod Markelov je drugačen, kolikor ga jaz poznam, dobrega srca — ali kmeta našega ne pozna. (Paklin pogledal je pri teh besedah Sipjagina, ki ga je motril sicer hladno ali ne sovražno.) Ruskega kmeta ni možno spuntati drugače, nego da se njegova udanost do gosposke in carske obitelji zlorabi. Treba si je kakšno legendo izmisliti — izvolite se samo spomniti Demetrija — tisti, ki jih ščuje, si mora z razbeljenim rubljem carskega orla na prsi pritiskati...“

„Da, da, kakor tisti razbojnik Pugačev,“ dejal je Sipjagin s takšnim glasom, kot da hoče reči: „Mi tudi še nijsmo povestnice pozabili... ne postavljaj se torej preveč!“ — Potem pak rekel je še jedenkrat, „kako nespametno“ ter jel opaževati goreči konec svoje smodke.

„Eksclenca!“ vzdihnil je zdaj Paklin, „jaz sem poprej rekel, da ne pušim... to pa ni res... jaz rad pušim;... vaša smodka diši tako zapeljivo...“

„A? Kaj? Kaj?“ vprašal je Sipjagin, ali ni dal Paklinu toliko oduška, da bi to prošnjo ponovil, nego mu hitro svoj etui za smodke ponudil.

Paklin zapalil si je smodko pazljivo in hvaležno.

Štajerski poslanec **Posch**, to je oni mož, ki je tudi zapustil prapor levice, stal je pred kratkim pred svojimi volilci, da se opraviči o svojem izstopu iz levice in da si zagotovi volilcev zaupanje. On je opravičeval svoj korak tako: „Tako začelkom zje dinjenja pokazalo se je več povodov takemu izstopu kajti bila je tam takoj ona frakcija, ki je hotela vladati, ki nij družega hotela, kot da smo jej mi stremeni, da ona z našo pomočjo zleze na konja.“ Tudi to je lepa obsodba levičarskega počenjanja.

Poročila iz **Hercegovine** glase se pomirljivo; pacifikacija napreduje. Slednje vesti iz Foče so prav vesele. Izimši neposredno na meji ležeče kraje in one v dolini Sotjeske vrača se prebivalstvo v vedno večjem številu domov obdelavat polje. Prolet postaje vedno živahnejši in k oblastnijam dohaja vedno več prosilcev. Prebivalstvo voljno plačuje davke, na nekaterih krajih hote celo za vse leto naprej plačati.

Vnanje države.

Bolgarski knez je zdaj gost na ruskem dvoru in listi se mnogostransko trudijo dokazati, kak pomen ima ta obisk. Sicer pa nij treba mnogo ugibati, kajti pogled v Bolgarijo kaže nam jasno, kaj potrebuje knez in kaj mu je storiti. Razmere v Bolgariji so silno čudne; najbolje osvetljuje jih program, katerega so v narodno-konstitucionalno stranko zjedinjili liberalci in konservativci sestavili. Glavno zahtevanje je prosto voljeno narodno zbranje. Dalje zahteva se revizija ustave, splošno zmanjšanje stroškov, svoboda tiska in taka vnanja politika, ki bo zagotovila Bolgariji prijaznost Rusije in simpatije drugih vlastij. Če bode knez hotel ostati, moral bode pač te zahteve izpolniti.

Odkar je **rumunska** vlada sprevidela, da bi v svojem nasprotovanju o podunavskem vprašanju ostala morda le sama, jela je zopet nekoliko bolj pomirljivo in dopustljivo se kazati.

Turčija si hoče na vsak način pomagati iz mizerije. Sultan obrača nekaj časa sem vso pozornost na dve vprašanji. Prvo zadeva pomnožitev vojne, drugo pa industrijni razvoj dežele. V to svrho imajo vsak dan razne komisije posvetovanja, kako bi se rešili najbolje ti vprašanji.

Razmere v **Egiptu** so vedno slabejše. „Opinione“ poroča, da voditelji tako zvane narodne stranke ne zamude nobene prilike, da bi ne ropali državne blagajnice in si polnili svojih žepov z državnim denarjem.

Privatna poročila iz **Katalonije** pripovedajo, da je razburjenost mej prebivalstvom vedno večja. Situacija pa postaje še vedno slabejša, ker je bila slednja žetev zelo pičila in za tega delj trpi ljudstvo pomanjkanje.

Danes prične se v **nemškem** državnem zboru debata o monopolu tabaka. Kakor se čuje, bode Bismark začel debato z daljšim govorom o monopolu in se potem udeleževal debate.

Dopisi.

S Krasa 5. maja. [Izv. dop.] (Zborovanje slovenskega učiteljskega društva za sežansko-komenski okraj v Tomaji.) Včeraj imelo je to društvo svoj glavni občni zbor v Tomaju. Udeležilo se ga je 24 društvenikov. K zboru

so prišli večinoma le mladi učitelji, t. j. taki, ki so komaj par let v službi. Od starejših nij prišla še petorica ne. Navzočen bil je tudi novi g. c. kr. okrajni šolski nadzornik, menda kot vladni zastopnik. Takoj po 10. uri otvori g. predsednik A. Leban, nadučitelj v Komnu, zborovanje s primernim pozdravom. Potem je gospodična tajnica Štrukelj iz Komna, čitala poročilo o delovanju društva v minolem letu. Poročilo blagajnika se je na to vzelo na znanje in računi so bili za dobre spoznani. — Sledila je potem volitev novega odbora. Pri tej priliki pravi g. predsednik A. Leban, da on ne prevzame niti predsedništva niti odborništa več in sicer iz tehtnih vzrokov, katere je navedel. Pravi nadalje, da je društvo sedaj prebilo prvo leto svojega delovanja, ter da stoji na dobrih nogah, tedaj naj bi kdo drugi prevzel sedaj društveno vodstvo; on je itak z drugim delom zadosti obložen. — Tudi tajnica prosi, da bi se jej ne skazala več ona čast s tem, da bi se jo zopet za tajnico volilo, ker ima tudi zadosti družega dela.

Volil se je na to sledeči odbor: G. Ant. Benigar, nadučitelj v Tomaji — predsednik. G. Ant. Korišič, učitelj v Komnu — podpredsednik. G. Janko Leban, učitelj v Lokvi — tajnik. G. Jos. Hrovatin, nadučitelj v Sežani — blagajnik.

Po tej točki je referiral g. Janko Leban: „O važnosti materinega jezika v ljudskejši šoli.“ Užil je za ta referat živo pohvalo in mi srčno želimo, da bi g. Janko Leban svoj referat blagovolil priobčiti v „Slovenskem Narodu“ kot — podlistek. — Točka: „Praktičen poskus iz zgodovine“ moral je izostati, ker dotični referent, g. M. Kantè, se nij bil na to pripravil, ker je bil pri učiteljskem izpitu v Kopru.

Konečno se je sprejel predlog, da bode društvo prihodnjič — prvi četitek julija meseca — zborovalo v Lokvi pri Divači. —

Po zborovanju bil je skupni obed ter se je popevalo in popivalo toliko časa, dokler nij prišel „ločitve čas“. Da se zopet vidimo v Brkinih!

Z Dunaja 7. maja [Izviren dopis.] Nemškega Parteitag v Celji tedaj ne bo; tako so sklenili liberalni nemško-štajerski poslanci. Sploh nemški poslanci takoj iz početka, ko se v časniki začelo pisati o Parteitagu izrekli se proti temu in nekateri so se celo hudovali nad rogoviljenjem ptujskega dr. Mihelitscha.

Sprevideli so, da bi cela demonstracija ne samo ne koristila spodnještajerski nemškutariji, nego škodovala, ker bi Slovenci potem po vsej pravici lahko zahtevali, da se jim dovoljujejo tabori. Razdraženost bi tem večja bila, ker bi Slovenci spoznali, da Nemci, ki se v narodnem oziru niti najmanje nijmajo pritožiti, iz zgolj sovraštva do Slovencev se protivijo narodnej ravnopravnosti. Najhuje blamiran je ptujski Mihelitsch. Na njem se začena obistiniti stari izrek: Izdajstvo (renegatstvo) se ljubi, izdajalca in renegata pa se zaničuje.

Z Dunaja 7. maja. [Izv. dop.] (Iz državnega zbora. Kedo bode predsednik v Šleziji? O nemškej drznosti na Slovenskem.) Leno in počasno teče debata o carinskem cenilniku dalje. Velike govore, a malo dobrega zrna. V petek je bilo še kacic sto govornikov zapisanih za ali proti vladnej predlogi. Zato je predsednik zbornice dr. Smolka prosil, naj se govorniki drže stvari. Ta opomin ima pa le malo uspeha. Kajti hitro prišli so na vrsto govori trajajoči celo uro. Zbornica je navadno precej prazna, posebno na levi strani. Sprejmo se navadno stavki, kakor jih je predložila vlada in do danes nij še bilo čuti o moči kompromisa, ki so ga baje sklenili levičarji z nekaterimi avtonomisti. Tukajšnji konservativni list „Vaterl.“ o takem kompromisu celo nič ne ve, in če bi res obstal, pravi, da Tirolcev gotovo nij zraven. Trdi se celo, da je vlada Tirolcem obljubila, da bode privoz žita na železnicah iz avstrijskih dežel zelo znižala, tako, da žito Tirolce ne bode stalo več, nego ako se dovozuje iz Italije. Tirolci bodo menda iz tega uzroka za žitno carino glasovali, kakor je predlagana od vlade. Včeraj je vit. Chlumetzky napal celo vinsko carino, češ, da je previsoka ter da naj se zniža od 20 do 12 gld. Njegovo dakovzovanje pa je bilo silno medlo. Pobil ga je levičar Fürnkranz prav lahko. Dr. Kronawetter jezi se v tej razpravi prav često. Pa mu čisto nič ne pomaga. V soboto predbacival je predsedniku zbornice, češ, da patronizira slanike. Dr. Smolka je odločno zavrnil očitanje pristranosti, in ploskali sta obe strani zbornice. Ko se je govorilo o rudah, vnela se je živahna debata. Poslanec Greuter pravi, da se pri stavbah rabi le italijanski mramor, ne pa tudi tirolski, ki je ravno tako dober. Celó pri novej državnej zbornici rabilo se je največ italijanski mramor. In baš to poslopje naj bi bilo zidano iz avstrijskega kamna. (Odobranje na desnici.) Saxa loquuntur! Kamen naj pove, da je Avstrija jednotna država. (Dobro na desnici. Klici na levici: Nij res! Federalizem!) Vi kličete federalizem, pa ste vendar predvčerašnjim sami dokazali, da je ta ne samo pravina državnega zbora, temveč celo pravina posameznega okraja. (Odobranje na desnici.) Dr. Menger je tudi za to, naj se pri stavbah rabi tirolski mramor in izreka željo, da bi le tirolski poslanci tudi tako trdni bili, kakor njih skale, posebno če gre za nekatere žitne carine, pri katerih je odhod nekaterih kot skala trdnih mož vzbudil nekaj pozornosti. Tu je se ve da le vica koj ploskala. Poslanec Greuter pa koj odgovori, da se je on pri glasovanju o žitnej carini le zarad tega podal iz zbornice, kjer je njegov prijatelj Negrelli omedlel, kar bode poslanec Czartoryski sam potrdil ter da nij koj šel od njega. Je-li s tem pregrešil se zoper tirolski značaj? On meni, da je storil le prijateljsko dolžnost človečanstva, ako je kot duhoven nekaj minut ostal pri

„Dobri hip je prišel,“ mislil je Paklin in hotel govoriti, ali Sipjagin ga je prehitel.

„Kakor se mi vidi, govorili . . . Kaj uže? . . . da o svojem . . . svojem prijatelji . . . ki se je z mojo sorodnico . . . oženil . . . Ali ga kdaj vidite? . . . Gotovo sta tu kje v bližini?“

(„Aha!“ mislil je Paklin: — „Sila bodi pazljiv!“) „Samo jedenkrat sem ja videl, ekscelenca . . . ona res ne bivata daleč od tu.“

„Naravno je,“ nadaljeval je Solomin . . . „da se jaz za ona dva ne morem več ozbiljno zanimati; to sem vam uže razložil: niti za ono lahkomiselno dekle . . . ni za vašega prijatelja. — Moj Bog! Jaz sem človek brez predsodkov, ali vsak mi mora priznati, da je to vendar preveč! Neumno je! veste? V ostalem, meni se vidi, da so bili v prvej vrsti politični uzroki krivi njijine zveze. („Politični uzroki!“ je ponavljal in se zaničljivo smijal.) Ti v prvej vrsti!“

„To je tudi moje mnenje, ekscelenca!“

„Da, gospod Neždanov je z dušo in telesom „rudečec“. Priznati mu moram, da svojih principov nikdar tajil nij.“

„Neždanov,“ hotel je Paklin svojega prijatelja zagovarjati, „se je morda spozabil, toda srce njegovo . . .“

„Je dobro,“ segel mu je Sipjagin v besedo, „kakor pri Markelovu. — Vsi ti gospodje imajo dobro srce. — Gotovo je tudi Neždanov pri tej stvari kaj kriv . . . zapeljan je se ve da . . . Morda naj tega tudi še zagovarjam?“

Paklin vzdihnil je milim glasom:

„Ah da, da ekscelenca! Vzemite i njega v svoje zaščito! On je tega gotovo vreden . . . gotovo . . .“

Sipjagin zakrutil je na nek poseben način in vprašal:

„Vi tako mislite?“

„In ako uže zanj ne, vsaj za svojo netjakinjo . . . njegovo ženo!“ (Moj Bog! moj Bog! mislil si je Paklin, kako lažem!)

Sipjagin stisnil je oči.

„Vi ste,“ rekel je dobrohotno, „dober, zvest prijatelj. To, mladi mož, je lepo in hvalevredno. — Ona dva sta torej tu blizu?“

„Da, ekscelenca, v nekež tovarnici . . .“

Paklin prestrašil se je in se ves tresel.

Sipjagin mlasknil je z usti.

„Te, te, te . . . pri Solominu! Tu torej! —

To mi je tako uže znano bilo; nekdo mi je pisal . . . Da.“ — (Sipjagin nij do tega hipa ni

česa vedel; ali spomnivši se ponočnega pogovaranja mej Solominom, Neždanovom in Marijano, ko je prvi pri njem bil, je svoje limanice tako dobro nastavil, da se je Paklin koj na nje ujel.

„Ako to veste,“ — rekel je Paklin in v drugič utihnil . . . bilo je prekrasno . . . uže iz samega pogleda Sipjaginega je videl, da se je ta ž njim igral, kakor mačka z mišjo.

„Ekscelenca,“ jecljal je nesrečnež, „bodite preverjeni, da jaz prav za prav ničesa ne vem . . .“

„Kdo vas pa kaj vpraša?! — Za koga pa imate mene in samega sebe?“ odgovoril je s povzdignenim glasom Sipjagin ter se prav ministerski naslonil in zamislil.

In zopet čutil se je Paklin majhenega in — ujetega . . . Do zdaj pihal je dim svoje smodke v stran, zdaj nehal je celo pušiti . . .

„Moj Bog!“ vzdihoval je sam pri sebi in v glavi se mu je vrtele — „kaj sem storil! — Vse sem izdal . . . Imel me je za norca, z dobro smodko me je kupil! Postal sem denuncijant . . . Kako se je tej nesreči ogniti? Moj Bog! . . .“

Nesreči se ogniti bilo je nemogoče. — Sipjagin se je zdaj zavil v svoj plašč; dostojanstveno kakor se to bodočemu ministru pristoji. Za četrt

omedlelem duhovniku. (Odobranje na desnej). Iz te epizode lahko razvidite, kako temeljitimi uzroki debatujejo levičarji.

Mnogo se govori in piše o tem, kedo da bode imenovan deželni predsednik v Šleziji, ker je umrl velik germanizator Summer. Poljski listi imenujejo tri kandidate, namreč podpredsednika gališkega deželnega namestništva Zaleskega, namestniškega svetovalca grofa Badenija v Krakovu in namestniškega svetovalca v Lvovu, Loebla. Vsi trije so dobri Poljaki.

Česki „Pokrok“ se pa jezi, da bi na to mesto prišel Poljak, akoravno je Šleska del česke krone. „Gazeta Narodowa“ iz Lvova pa na to odgovorja, da naj Čehi ne bodo v strahu; ako bode imenovan Poljak, gotovo bode pravičen česke narodnosti v Šleziji. Od drugod se pa trdi, da bode na Summerjevo mesto imenovan Nemec. Če se slednje zgodi, bode se lahko reklo: „duobus litigantibus tertius gaudet.“

Vest „Slovenskega Naroda“, da hoté Savinčani proti „verfassungstagu“ v Celji sklicati tabor, prešla je v vse nemške, česke in poljske liste. Odločnost štajerskih Slovencev proti drznemu nemčurstvu hvalijo vsi česki in poljski listi in vsak pravi Slovan veseli se nad zavednostjo Savinčanov.

Tudi novica o pruskih agitacijah v Mariboru in Celji razmotrivajo česki in poljski listi. Mej slovenskimi poslanci vzbudila je veliko nejevoljo. Kakor se „Narodnim Listom“ z Dunaja brzojavlja, bodo slovenski poslanci radi tega pri ministru nauka baronu Conradu vložili pritožbo. Dobro bode, da se velikonemškim ravnateljem a la Swoboda v Celji, Gutscher v Mariboru in drugim nemško arogantnostjo navdanim profesorjem krca na prste. V imenu slovenskega naroda pa naj se odločno terja, da se profesorji, ki so pruski agitatorji v Mariboru, Celji itd. spravijo v stran ter nadomestijo s Slovenci. Nemcem se potem gotovo ne bodo godile take krivice kot sedaj Slovincem.

Domače stvari.

— (Glasbeno-deklam. akademija) na korist ubogim dijakom, ki je preteklo soboto napolnila gledališče, izpala je vseskozi jako dobro. Nastopilo je kacic 150 dijakov, od prvo- do osmošolca, od tankega soprana do solidnega basa, in kar so peli in kar so deklamovali, vse bilo je dobro opiljeno in dobro premišljeno. Raza mešanih prav vrlo prednašanih zborov, omeniti nam je deklamacije gospoda H. Pfeiferja, kateri je S. Gregorčičevo „V pepelnici“ prednašal pravim občutkom in primernim naglasom. Foersterjev zbor „Pobratimija“ pel se je krepko in lepodoneče, isto tako Maks Bruch-ov „Normannenzug“. Od g. Foersterja prav ugodno sestavljeni venec Vodnikovih in na Vodnika zloženih pesnij za mešan zbor, čveterospjev in orkester vzprijel bil je posebnim priznanjem. Pa tudi

ure ustavili sta se obe ekvipaži pred hišo gubernatorjevo.

XIII.

Gubernator mesta S . . . a bil je jeden tistih dobrih, brezskrbnih mož in generalov, ki imajo krasno, čisto, umito, belo telo in isto takšno dušo, jeden tistih dobrogojenih generalov, katerim se z obraza vidi, da so plemenitega plemena, in, ako je izraz dovoljen: „iz najfinije žitne moke“, ki se nijso nikdar pripravljali, da bodo „pastirji naroda“, ali so vender dosti porabljeni, in akopram le malo delajo in vedno za Petrogradom vzdihujejo, ipak tudi ljubeznivim damam iz provincije dvarjajo, guberniji koristijo in v dobrem spominu ostajajo. — General je bil ravno kar iz postelje vstal in je v svilenej spalnej haljini in nezapeto srajco pred zrcalom sedel in si ribal obraz in vrat z mešanico iz Eau de Cologne in vode. Z vrata jemal si je baš celo zbirko manjih križev in podob, ko mu sluga prijavil prihod Sipjagina in Kolomejceva, ki želita z njim „o imenitno važnej“ stvari govoriti.

S Sipjaginom bil je general dobro znan, celo tikala sta se, kajti znana sta bila uže iz zgodnje mladosti in se vedno shajala v Petrogradskih saloni.

druge točke, kakor simfonia za dve gosli, fantazija na klaviru zlasti pa ensemble 24 goselj s klavirom bile so tako eksatne, da gre dijakom in učiteljem gotovo vsa pohvala. V prizoru iz Schillerjevih „Die Piccolomini“ odlikoval se je posebno g. Drukar z lepim, sonornim glasom in čvrstim izrekom. V kratkem rečeno, ta večer bil nam je v redko užitek in uverili smo se, da „nada naše bodočnosti“ tudi lepe vede goji marljivo in z izvrstnim uspehom.

— (V Borovnico) pride novo imenovani župnik gospod Ivan Oblak od sv. Helene vtorek, 9. t. m. popoldne na mesto pokojnega Ant. Jugo- viča. Občanje ga bodo kolikor mogoče slovesno sprejeli in počastili. V nedeljo po tem pa bode praznična inštalacija.

— (Smešno in bedasto!) Nekov župan v ljubljanskej okolici je baje naprosil — bahal se je saj, da ga bo! — svojega okrajnega glavarja, naj bi mu v občinskih zadevah lelepo „po nemško“ dopisoval, češ, da se bo tako njegov sin (ki je menda tudi občinski tajnik) „brez špendij“ nemščine navadil. — Izvrstno, oča župan! Ta misel je vredna polovnjak vina! Sam oča župan pa zasluži medaljo s krono ali pa tudi brez krone, kajti taka očetovska skrb je redka in občudovanja vredna! Kadar se pa sinko priuči nemščini, tedaj bomo okrajnega glavarja naprosili, naj dopisuje po francosko, da se tudi tega sin nauči. In konečno bo lahko znal poleg 99 jezikov še kitajski, če Bog zdravje da sinu pa okrajnemu glavarju in pa dolgo življenje očetovemu „županovanju!“ Pa vse to „brez špendij“, ali se nij čuditi, oča župan! Ko bi se pod solncem le še našla šola, da bi človek razumel in „zastopil“ pisanje, če prav ne bi znal ni pisati ni brati, — kaj ne, to, to, oča župan! — Dovolj tega! Mi mislimo, da bodo možje v tistej občini temu čenčastemu očetu županu take babje kaprice s korenino iz glave izbili!

— (Iz Ljutomerskega okraja) so nadalje peticije za upeljavo slovenskega jezika v šole in urade sledeče občine: trg Vržej, Ključarovci, Vučja ves, Logarovci, Iljaševci, Boreci in krajni šolski svet pri Mali nedelji svojemu poslancu g. Hermanu poslale.

— (Iz Mozirja) se nam piše v dan 7. t. m.: „Savinjski Sokol“ se zaradi ravno o binkoštih zborujočega tabora v Celji ne bode mogel udeležiti 20letnice pjevaškega društva „Kolo“ v Zagrebu. „Sokol“ šteje si v svojo dolžnost pri taboru sodelovati, kajti prva njegova zadača je: čistiti domača tla!

— (Graška „Tagespost“) dan za dnevom psuje in hujska na Slovence, odkar je urednikom lista postal neki Raab in odkar je lastnik skoro vseh Leykam-Josefsthalovih delnic dunajski žid Rapaport. Leta 1873. je ravno ta Rapaport bil jeden najpredrznnejših „gründerjev“, po krahu je nekam izginil; ko pa je Bontoux začel svoja veli-

V slehernem času dodal je general, ako se je v Sipjaginu govorilo, v mislih čisljanje izražajoči „Ah!“; imel je tega moža za bodočega dostojanstvenika. Kolomejca nij toli poznal, ali tudi nij imel baš dobrega mnenja o njem, ker ga je v zadnjem času nekateri tožil in ne zavoljo lepih stvari smatral ga je torej človekom — qui fera son chemin — na jeden ali drug način.

Prosil je torej gospoda vstopiti in jima počasi naproti šel, takšen, kakeršen je sedel pred zrcalom; stisnil jima je prijateljsko roko in se niti oprstil ni, da še nij oblečen. — V sobo njegovo stopila sta pa le Kolomejcev in Sipjagin; Paklin ostal v je salonu. Ko so iz voza stopili, hotel je Paklin pete pobrusiti rekoč, da ga čakajo važna opravila; Sipjagin zadrževal ga je, sicer uljudno ali odločno. (Kolomejcev mu je bil na uho zašepetal: „Ne la lachez douc pas, tomerre de tomerres!“) — Tajni svetnik torej nij Paklina seboj vzel v gubernatorjev kabinet, nego ga zopet uljudno ali odločno prosil, v salonu čakati, da se ga pokliče. Tudi tu nadejal se je Paklin, da mu bode mogoče uteči, ali pri vratih prikazal se je velikansk žandar in tako prisiljen je bil Paklin tu ostati.

(Dalje prihodnjič.)

kanska podjetja, znal se je Rapaport mu približevati ter je izpeljal združenje alpskih fužin (Alpine Montangesellschaft). Da pri takem podjetji, ki obsega 60 milijonov, nekaj milijonov mešetarine odpade, si lahko mislimo. Potem je na enak način mislil združiti več papirnic in v ta namen pred vsem nakupil kolikor je mogel deinic „Leykam-Josefsthalovih“. Od 14.000 delnic jih je 12.000 skupaj spravil. Prejšnji urednik „Tagesposte“, Svoboda, se je, ko je to poizvedel, odpovedal in baje 30.000 gld. odškodnine dobil. Zdanji urednik Raab je rodom Kranjec, se ve da hud nemškutar, in zato sedanja strupenost „Tagesposte“ proti Slovincem. Rapaportu je le na dobičku in javljene da mož vé, kaj in kako njegov časnik piše. Vsakako je karakteristično za štajerske liberalne Nemce, da lastnik njihovega glavnega glasila je dunajski borzijski žid, urednik pa po rodu Kranjec, morda celo Slovenec.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dublin 7. maja. Lorda Cavendisha in državnega podtajnika Bourkeja napala sta večeraj zvečer v parku „Fönix“ dva moža in jima prizadela mnogo ran v prsi, da sta takoj umrla.

Dublin 8. maja. Od Parnella, Dillona in Davitta podpisan manifest na ligo izraža vsem onim, ki so se obrnili k spravljivej politiki, odkritosrčne simpatije in izraža nadejo, da bode irski narod pokazal, da se mu gnusijo umori. Irsko ime ostalo bode toliko casa omadeževano, dokler se morilci ne izroče pravici.

London 8. maja. Člani slednjega kabineta toryjev so sklenili Gladstona pri uduševanju irskega morilnega zistema krepko podpirati, če se bode prijel te politike. Čuje se, da bode vlada s pomočjo konservativcev, da se napravi mir, predlagala, naj se v Irskej napravijo parlamenti. Dimisija podkralja se dementira. Več osob se je zaprlo.

Darila za „Národní dom“.

Prenesek . . . 1525 gld. 61 kr.

Iz Špitála na Koroškem:

G. Josip Pečar, ravnatelj tovarne . . .	1 gld. — kr.
Gospa Julija Pečar, roj. Mayr . . .	1 „ — „
Gospa Marija Eigner, roj. Ahčin, c. kr. zemljemera soproga . .	1 „ — „
G. Fran Kraševac, c. kr. okrajni sodnik — „da imajo deca utočišče!“	5 „ — „
Vkupe . . .	8 „ — „

Od osobja južne železnice v

Ljubljani:	
Kavčič	— gld. 50 kr.
Tomažič	— „ 50 „
Muslavič	— „ 50 „
Novak	— „ 50 „
Podkrajšek	— „ 50 „
Pavlič	— „ 40 „
Pogačnik	— „ 20 „
Velkavrh	— „ 20 „
Količek	— „ 20 „
Dragar	— „ 20 „
Silvestri	— „ 20 „
Cajovič	— „ 20 „
Hafner	— „ 15 „
Rant	— „ 15 „
Papež	— „ 10 „
Tekalec	— „ 10 „
Žagar	— „ 10 „
Mihelčič	— „ 10 „
Hiršel	— „ 10 „
Kastijan	— „ 10 „
Petrič	— „ 10 „
Ločnik	— „ 10 „
Mrvar	— „ 10 „
Gusi	— „ 10 „
Kočijan	— „ 10 „
Klander	— „ 10 „
Več skupaj	— „ 60 „
Vkupe	6 „ 20 „

Iz Vrhnike:

Iz pušice v prodajalnici g. Jelovška	2 gld. 52 kr.
Iz pušice v čitalnici . .	1 „ 68 „
Iz pušice v gostilni pri Jurci	3 „ 46 „
Iz pušice pri Marjančniku v Verdu	1 „ 74 „
G. Štefan Novak	5 „ — „
Vkupe	14 „ 40 „
G. Ivan Ložar, zastopnik banke „Slavije“ v Trzinu	1 „ — „
G. Martin Marinček, zastopnik banke „Slavije“ v St. Pavlu	1 „ — „
Vkupe	1556 gld. 21 kr.

